

نگرشی بر همکاری قضایی در عرصه بین‌الملل

مؤلف:

مسعود اخلاص

www.ketab.ir

ویراستار: حسام محمدی

انتشارات قانون یار

۱۴۰۲

سرشناسه	: خلاص، مسعود، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: نگرشی بر همکاری قضایی در عرصه بین الملل / مولف مسعود اخلاص؛ ویراستار حسام محمدی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات قانون یار، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۶ص: جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۶۷۰-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۱۹] - ۲۲۴.
موضوع	: حقوق جزای بین الملل -- همکاریهای بین المللی International criminal law -- International cooperation معاذت قضایی -- همکاریهای بین المللی Judicial assistance -- International cooperation استرداد مجرمین Extradition
شناسه افزوده	: محمدی، حسام، ۱۳۷۵ -، ویراستار
رده بندی کنگره	: ۷۰۰.KZ
رده بندی دیویی	: ۳۴۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۴۳۰۸۳۲
رکورد کتابشناسی	: فیبا

انتشارات قانون یار

نگرشی بر همکاری قضایی در عرصه بین الملل

تألیف: مسعود اخلاص

ویراستار: حسام محمدی

ناشر: قانون یار

چاپخانه و صحافی: قانون یار

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۲۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۶۷۰-۴

(تمامی حقوق مادی این کتاب محفوظ بوده و متعلق به انتشارات قانون یار می باشد)

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، موسسه قانون یار تلفن: ۵۲۶ و ۶۶۹۷۹۵۱۹

ثبت سفارش تلفنی محصولات (ارسال رایگان به سراسر کشور) ۲۵ و ۹۱۹۶۷۴۸۶۴۵

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
پیشگفتار.....	۱۱
فصل اول: بررسی قضایی و شناخت اصول و مبانی اولیه در راستای شناسایی موضوع.....	۱۳
بخش اول: بررسی و شناخت استرداد مجرمین.....	۱۵
بخش دوم: نگاهی اجمالی به پیشینه و فلسفه انتقال محکومان.....	۱۹
بند اول: پیستی و فلسفه انتقال محکومان.....	۲۲
فصل دوم: تحلیل حقوقی همکاری قضایی بین کشورها با مذاقه در مزیت و خصایص آن.....	۳۳
بخش اول: تفسیر حقوقی همکاری قضایی بین کشورها در نظام بین‌المللی.....	۳۵
بند اول: اهمیت و ضرورت همکاری‌های قضایی بین‌المللی.....	۳۶
بخش دوم: ضرورت و مصادیق خاص انجام معاضدت و همکاری‌های حقوقی بین کشورها.....	۴۰
بخش سوم: مزیت و خصایص همکاری‌های قضایی بین‌المللی.....	۴۸
بند اول: شکل‌گیری حقوق کیفری فراملی.....	۵۰
بند دوم: متحدالشکل‌سازی حقوق کیفری از طریق معاهدات بین‌المللی.....	۵۲
فصل سوم: نگاهی به برخی از مهمترین همکاری‌های قضایی در نظام بین‌المللی.....	۵۵
بخش اول: همکاری‌های قضایی بین‌المللی کشورها در ارتباط با انتقال محکومان.....	۵۷
بند اول: انتقال محکومان در سطوح همکاری‌های بین‌المللی.....	۵۷
بخش دوم: بررسی حقوقی آثار ناشی از همکاری‌های قضایی بین‌المللی.....	۷۶
بخش سوم: ابزارهای قانونی انتقال محکومان در نظام بین‌الملل.....	۷۸
بخش چهارم: توسعه ابزار انتقال محکومان توسط سازمان ملل متحد.....	۸۷
فصل چهارم: شناسایی اصول و قواعد انتقال و استرداد محکومان در نظام قضایی بین‌المللی به	
عنوان رایج ترین نوع همکاری و معاضدت.....	۹۱
بخش اول: انتقال محکومان در حقوق ایران در راستای همکاری‌های بین‌المللی.....	۹۳

- ۹۳ بند اول: بررسی وضعیت انتقال محکومان در ایران
- ۹۴ بند دوم: زمینه های شکل گیری نیاز به استفاده از ابزار انتقال محکومان
- ۹۵ بند سوم: وضعیت موافقت نامه های موجود در این زمینه
- ۱۰۰ بخش دوم: تحلیل حقوقی مبانی، شرایط و آثار انتقال محکومان
- ۱۰۰ بند اول: از نظر قانون اساسی
- ۱۰۲ بند دوم: از نظر قانون مدنی
- ۱۰۳ بخش سوم: تحلیل حقوقی مبانی شرعی انتقال محکومان در راستای همکاری های قضایی بین المللی
- بخش چهارم: بررسی و شناخت نوع و شرایط انتقال محکومان در رابطه با شرایط مربوط به جرم ارتكایی
- ۱۰۸ بند اول: نوع جرم ارتكایی (جرایم قابل انتقال)
- ۱۰۸ بند دوم: مجرمیت مطاعف (جرم بودن عمل در هر دو کشور)
- ۱۱۳ بند سوم: حبس بودن جرم ارتكایی در کشور مبدأ
- ۱۱۵ بند چهارم: سایر شرایط
- بخش پنجم: نگاهی به شرایط شکلی یا تشریفات انتقال محکومان در خصوص همکاری قضایی بین المللی
- ۱۱۸ بند اول: شرایط راجع به حکم صادره
- ۱۲۰ بند دوم: شرایط مربوط به درخواست انتقال
- ۱۳۴ بند سوم: موارد رد درخواست انتقال (موانع انتقال محکومان)
- ۱۳۶ بخش ششم: بررسی قضایی آثار انتقال محکومان در نظام بین المللی
- ۱۳۷ بند اول: آثار انتقال در کشور مبدأ (صادرکننده حکم)
- ۱۳۹ بند دوم: آثار انتقال در کشور مقصد (کشور اجراکننده حکم)
- ۱۴۰ بند سوم: تأثیر انتقال محکومان در شناسایی اعتبار احکام کیفری خارجی
- ۱۶۳ **لایحه همکاری قضایی بین المللی**
- ۱۶۶ فصل اول - کلیات
- ۱۶۷ فصل دوم - استرداد مجرمین

مبحث اول - درخواست استرداد دولت درخواست کننده از دولت ایران.....	۱۶۷
مبحث دوم - درخواست استرداد از دولت خارجی.....	۱۷۸
مبحث سوم - انتقال فرد موضوع استرداد از قلمرو ایران.....	۱۸۱
مبحث چهارم - تعقیب و محاکمه در صورت امتناع دولت خارجی از استرداد فرد درخواست شده به ایران.....	۱۸۲
فصل سوم - معاضدت قضایی در امور کیفری.....	۱۸۳
مبحث اول - قلمرو معاضدت.....	۱۸۳
مبحث دوم - درخواست معاضدت دولت خارجی از ایران.....	۱۸۴
مبحث سوم - درخواست معاضدت ایران از دولت خارجی.....	۱۹۳
مبحث چهارم - انتقال فرد زندانی از قلمرو ایران.....	۱۹۳
فصل چهارم - انتقال محکومان به مجازات سالب یا هر نوع محدود کننده آزادی.....	۱۹۴
مبحث اول - شرایط انتقال.....	۱۹۴
مبحث سوم - انتقال محکوم به ایران.....	۱۹۷
مبحث چهارم - روبه گذر ترانزیت.....	۲۰۰
فصل پنجم - تحقیقات مشترک.....	۲۰۰
فصل ششم - معاضدت قضایی در امور مدنی و تجاری.....	۲۰۴
مبحث اول - قلمرو معاضدت.....	۲۰۴
مبحث دوم - موارد درخواست معاضدت دولت خارجی.....	۲۰۶
مبحث سوم - درخواست معاضدت ایران از دولت خارجی.....	۲۱۲
فصل هفتم - مقررات مشترک.....	۲۱۳
منابع و مأخذ.....	۲۱۹

یکی از مباحث مهم و مورد تامل در نظام حقوقی دولت‌ها موضوع همکاری قضایی بین کشورها در مسائل حقوقی و کیفری است. امروزه همکاری قضایی میان کشورها امری اجتناب‌ناپذیری است؛ زیرا مراودات میان اتباع کشورها افزایش یافته است، وجود امکانات و تسهیلات و جابه‌جایی و نقل و انتقالات، سفرها و تبادلات تجاری موجب افزایش قابل توجه مراودات میان کشورها شده که مسائل حقوقی زیادی ایجاد می‌شود و نیازمند همکاری قضایی میان دادگاه‌هاست. طی بیست و پنج سال اخیر از تاکنون حدود پنجاه موافقت‌نامه و همکاری قضایی بین‌المللی در زمینه‌های استرداد مجرمان، انتقال محکومان به حبس و سایر شیوه‌های معاضدت‌های قضایی کیفری و حقوقی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده اما این موافقت‌نامه‌ها نوعاً مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته و به دلیل اصرار مجلس بر مصوبه خود به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شده و نهایتاً نیز همگی آنها در آن مجمع به تصویب رسیده‌اند. اصولاً همکاری‌های قضایی، بین‌المللی در قالب معاضدت قضایی، استرداد مجرمین، استرداد اموال، انتقال محاکمه و زندانیان انجام می‌شود. از آنجایی که یکی از وظایف مهم اینترپل ایران ایجاد ارتباط و هماهنگی با سازمان اینترپل و کشورهای عضو، طبق قوانین جاری آنها به منظور تبادل اطلاعات، جلب و دستگیری متهمان، مظنونان و مرتکبان جرایم بین‌المللی است، لزوم همکاری با مراجع قضایی در مورد انجام مراحل مقدماتی استرداد مجرمان شامل ارسال برگ جلب و موارد اتهام یا حکم محکومیت، عکس و سایر مشخصات لازم و اعلام اقدامات انجام شده به مراجع مربوط و... از طریق این مرجع انجام می‌شود، لذا

تشخیص اهمیت نسبی هر یک از مولفه‌های مربوط به همکاری‌های قضایی بین‌المللی، علی‌الخصوص در راستای استرداد مجرمان به منظور توصیه اقدامات مورد نیاز برای توسعه فعالیت‌های اینترپل ایران، قابل توجه است. البته لازم به ذکر است توجه به آثار و نتایج مثبت انتقال محکومان از جمله مهم‌ترین آنها افزایش امکان بازپروری و بازاجتماعی شدن محکوم‌علیه و پیشگیری از جرم است و در نظر گرفتن نگاه نوع‌دوستانه که به موضوع انتقال محکومان وجود دارد و افزایش روزافزون استفاده از این ابزار در میان کشورها، همگی نشان دهنده اهمیت و حساس بودن موضوع می‌باشند.